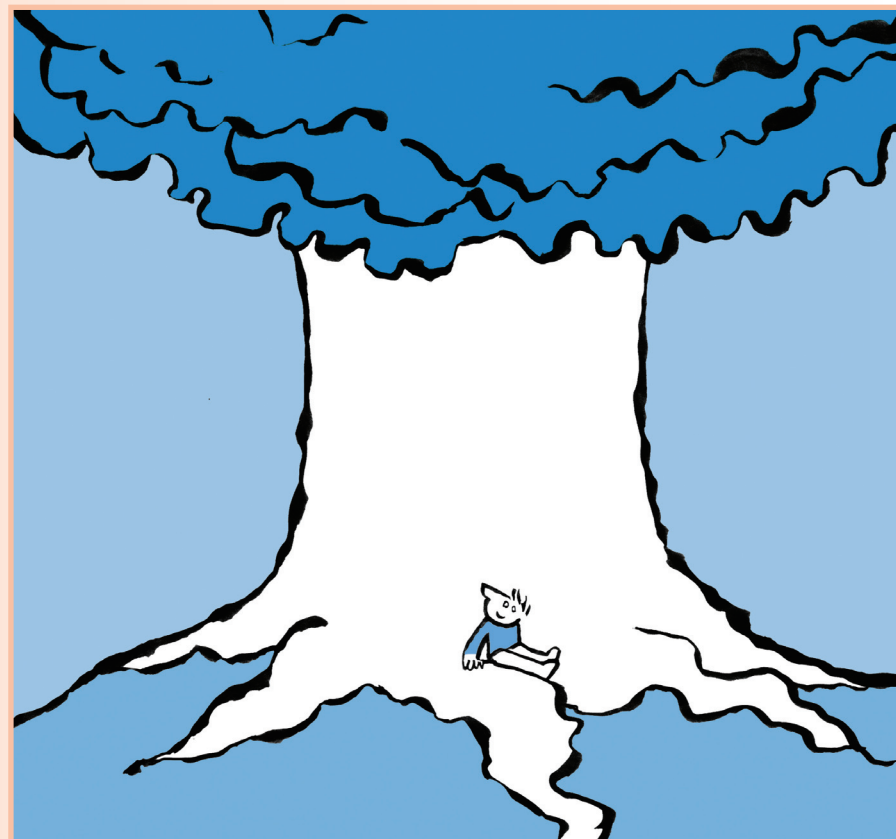

AZ IDŐ VÉN FÁJA

Készítette: Szegediné Gonda Zsófia

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

A 2. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I. a) Időviszonyok					
A)	A tanító felolvasásában meghallgatják a „Mese az ébresztőóráról, amely az erdőben maradt” c. mesét. Majd elmesélik, mire emlékeznek belőle. 10 perc	Figyelem Szövegértés	Frontális – tanítói bemutatás, beszélgetés		P1 (Mese), esetleg egy régi nagy ébresztőóra, szó-kártyák
I. b) A mese bemutatása					
A)	A tanulók bemutatják a mesét drámajátékkal. 10 perc	Együttműködés Kommunikáció	Frontális – drámajáték	papír, színes ce- ruza	P2 (Előadás), szó-kártyák
B)	A tanulók bemutatják a mesét szobrok készítésével. 10 perc	Együttműködés Kommunikáció Fantázia	Frontális – szoborjáték	papír, színes ce- ruza	P3 (Szoborjáték), szó-kártyák

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA AZ IDŐ ELEMEINEK „ELŐHÍVÁSA”, MEGTAPASZTALÁSA, GYAKORLÁSA					
II. a) Másodperc					
A)	A falióra segítségével minden másodpercben egyszerre, közösen tapsolnak a gyerekek, majd a táblára felkerül a másodperc szó. 3 perc	Ritmus- és időérzék	Frontális – önálló munka	falióra	szókártya
II. b) Perc					
A)	Minden tanuló a szívére teszi az egyik kezét, és 1 percen keresztül lábával dobbant, amikor érzi a szív dobbanását. Összehasonlítják, hogy kinek mennyit vert a szíve 1 perc alatt. Majd a táblára felkerül a perc szó. 4 perc	Ritmusérzék Önismeret	Frontális – önálló munka		szókártya
B)	A tanulók a padra hajtják a fejüket. Megpróbálják meg tippelni, mennyi idő a perc. Az indul szó után felállnak, ha úgy érzik, hogy eltelt egy perc. 4 perc	Önismeret Ismeretelsajátító képesség	Frontális – önálló munka		P4 (Perc), másodpercet mutató óra

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. c) Óra					
A)	Megbeszéljük, hogy egy óra hány percből áll. Beszéljük meg azt is, hogy az adott napon hány tanítási órájuk van. Tegyenek különbséget a tanóra 45 perce, és az idő egy órája között. A táblára felkerül az óra szó. 5 perc	Rendszerezőképesség Önismeret	Frontális – megbeszélés	órarend	szókártya
B)	Hangulatgörbét készítenek. 10 perc	Rendszerezőképesség Önismeret	Frontális – önálló munka	fénymásolt lap	P5 (Hangulatgörbe)
II. d) Napszak, nap					
A)	A tanulók szimpátia alapján 4-5 fős csoportokat alkotnak, és a napszakok szókártyáit megfelelő sorrendbe rakják, hogy kiadjon egy teljes napot. A csoportok egyenként beszámolnak a feladatról, majd megbeszéljük, hogy ezeket az időegységeket közös szóval napszaknak hívják, ezek a szavak is felkerülnek a táblára. 5 perc	Együttműködés Rendszerezés	Kooperatív – sorba rendezés, csoportszóforgó	szókártyák	szókártyák

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B)	<p>Mindenki húz egy szókarttyát egy napszak nevével. Olyan rajzot készítenek, ami azzal a napszakkal kapcsolatban van, hogy pl. mit szoktak akkor csinálni.</p> <p>Az azonos napszakokhoz készült képeket beszélgető korongok módszerrel egy-egy csomagolópapírra ragasztják, és egy mondattal ismertetik a tartalmát.</p> <p style="text-align: right;">12 perc</p>	<p>Összefüggések</p> <p>Önismeret</p>	<p>Frontális – önálló munka, rajzolás</p> <p>Kooperatív – beszélgető korongok</p>	szókarttyák, színes ceruzák, csomagolópapír, ragasztó	
II. e) Hét					
A)	<p>A tanító felolvassa a „Hét nap egy hét” c. népköltést. Megbeszélik, miért vicces ez a vers. Elsorolják a hét napjait megfelelő sorrendben, majd visszafelé is elmondják. Felkerül a táblára a hét szó.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Szövegértés</p> <p>Sorba rendezés</p>	<p>Frontális – tanítói bemutatás, beszélgetés</p>		P6 (Hét)
B)	<p>„Az állatkert” c. játékot játsszák a hét napjaival.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	Együttműködés	Frontális – játék		P7 (A hét napjai)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. f) Hónap					
A)	Minden gyerek kap egy szókarttyát, amin egy hónap neve van. A tanító felolvassa a „Hónapmondóka” c. verset, közben feláll az a tanuló, akinél az említett hónap neve van. Majd mindenki leül. A táblára teszik a hónap szó majd a hónapok nevei is felkerülnek. 10 perc	Figyelem Szövegértés	Frontális – tanítói bemutatás	szókarttyák a hónapok neveivel	P8 (Hónap)
II. g) Évszakok, év					
A)	A csoportok sorba rakják az évszakok neveit. Csoportosítják a hónapok neveit, évszakok szerint. Megbeszélik, hogy az év melyik évszakban kezdődik, végződik, sorban elmondják az évszakok neveit. Beszélgetnek arról, szerintük melyik a legjobb évszak, érvelnek véleményük mellett. 10 perc	Rendszerezés Véleményalkotás	Kooperatív – sorba rendezés Frontális – vita	szókarttyák a hónapok és az évszakok neveivel	szókarttyák
B)	Vivaldi 4 évszak c. művéből évszakonként 1-1 percet hallgatnak meg. Megpróbálják kitalálni, melyik zene, melyik évszakhoz kötődik. Megbeszéli, hogy melyik évszakban, milyen hónapok vannak. Az évszakok szó is felkerül a táblára. 10 perc	Rendszerezés Véleményalkotás	Frontális – zenehallgatás, megbeszélés		cd-lemez, lejátszó, szókarttyák

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III. a) Összefoglalás					
A)	A tanulók saját időfát rajzolnak, évszakoknak, hónapoknak megfelelően színezik. Sorba rakva képeket megnézik egymás alkotását. 10 perc	Rendszerezés Önkifejezési készség	Frontális – önálló munka, rajzolás		P9 (Az idő vén fája)
B)	„Álljon be a körbe az, aki...” c. játékot játsszák. 10 perc	Rendszerezés Önismeret	Frontális – közös játék		P10 (Álljon, be!)
III. b) Értékelés					
A)	„Azt tudtam meg egy társamról, hogy...” kezdetű mondat befejezése. Aki magára ismer a mondatból, feláll. 10 perc	Önismeret Társismeret	Frontális – beszélgetőkör		

Mellékletek

P1 MESE

Mese az ébresztőóráról, amely az erdőben maradt

Egy nap az erdő kellős közepén állt egy ébresztőóra. Kirándulók vesztették el. Senkinek se mutatta már az időt, de azért becsületesen számolta a másodperceket, ahogyan már ezt az órák szokták.

Egyszer azután arra jött két egérke, csodálkozva megállt, s így cincogott az órára:

– Jó napot, jó napot, fényes kalapú uraság!

– Tik-tak, tik-tak! – ketyegte az óra.

Az egyik egérke óvatosan megkérdezte:

– Talán bizony gomba uraságod?

– Tik-tak, tik-tak! – ketyegte erre is az óra.

– Vagy talán állat? – kérdezte a másik egérke, de az óra most is csak konokul ketyegett.

– Talán bizony egeret tetszik enni? – cincogtak tovább.

Hanem az óra ekkor már elunta a kérdezősködést, elkezdett hát berregni, zörögni.

A két egérke rémulten rohant el, és elhíresztelte, hogy dühös kandúrnál is veszedelmesebb állat van az erdőben. Meghallotta ezt a két sólyom, s tüstént elhatározták, hogy megnézik a veszedelmes jövevényt. Hamarosan rátaláltak, és meg is szólították.

– Jó napot, jó napot, fényes kalapú uraság! Igaz-e, hogy uraságod egeret eszik uzsonnára?

– Tik-tak, tik-tak! – ketyegett az óra. A két sólyom összenézett, aztán tovább kérdezősködött:

– Aztán repülni tud-e uraságod?

Hanem az óra újra elunta a kérdezősködést, mert a beszéd zavarta a másodpercek számolásában, elkezdte hát megint csörgetni a kalapját.

A két sólyom erre elhíresztelte az erdőben:

– Valami buta vastyúk kotkodácsol a bokrok alatt!

Meghallotta ezt a két sündiszó, s rögtön felkerekedett, hogy megnézzék a furcsa jószágot.

– Talán bizony tudós kegyelmed? – makogták a sünök. Hanem az óra megint elunta a kérdezősködést, és elkezdett éktelenül csörömpölni. A két sün megilletődve hátrált vissza a fák közé, és ezt pusmogta: – Egy tudós van az erdőben!

Egy nagy fa tetejéről sokáig figyelte a történeteket a vén bagoly. Végül aztán így szólt:

– Mennyi bolondság, mennyi fecsegés e miatt a rossz kereplő miatt!

Felröppent, és ezzel úgy megijesztette az órát, hogy éppen csak egyet tudott még nyögni, egy utolsót:

– Tik.

És néma csend borult az erdőre. Az óra nem számolta többé a másodperceket.

A tanító segítségével foglalják össze a mesét 5-6 olyan mondat segítségével, melyekben szerepelnek a következő szavak, kifejezések: *előbb, később, ugyanakkor, most, régebben, nagyon régen, utána*. Segítségként a szavakat helyezzük el a táblán szókértá formájában.

P2 ELŐADÁS

A mese bemutatása szerepjáttékkal: az *előbb*, *később*, *ugyanakkor*, *most*, *régebben*, *nagyon régen*, *aztán* szavak, kifejezések kártyáinak felmutatásával

A gyerekek vállalkozhatnak a feladatra. Segítséggel megbeszéljük a szerepeket és a szavakhoz, a kifejezésekhez illő jeleneteket, majd az osztály előtt eljátsszák azt, miközben a megfelelő szókértát felmutatják. A 6 percben egy szerepjátték bemutatására van lehetőség, ezért egy szókértya csomagra van szükség. A szerepet nem vállaló tanulók a munka ideje alatt jeleneteket rajzolnak a meséből, majd megnézik az előadást.

P3 SZOBORJÁTTÉK

A mese bemutatása szoborcsoporttal: az *előbb*, *később*, *ugyanakkor*, *most*, *régebben*, *nagyon régen* szavak, kifejezések kártyáinak felhasználásával.

A gyerekek önként vállalhatják az általuk kiválasztott szerep bemutatását. A szoborcsoport alakítására vállalkozó gyerekek megbeszélnek egymással, hogy melyik 3 kifejezést mutatják be szoborcsoporttal. Az állóképjelenetet megmutatják az osztálynak, a többiek pedig a táblán lévő szókértákából kiválasztják, melyikre gondoltak a jelenet készítői.

P4 PERC

A feladat közben a tanító méri az időt, és lefelé mutató kézzel jelzi, ha a tanuló 1 percnél korábban állt, felfelé mutató kézzel pedig azt, ha később állt fel.

Érdemes többször megcsinálni a feladatot. Koncentrációs gyakorlatnak is kitűnő!

P5 HANGULATGÖRBE

Minden tanuló kap egy fénymásolt papírlapot, melyen az előző 1 nap időszalagja látható órákra beosztva, legalább 24 cm-es hosszúságban. Írják rá, hogy emlékeik szerint abban az órában mit csináltak. Jelezzék a tanulók egyénenként a jókedvet, az elégedettséget felfelé, a rosszkedvet, az elégedetlenséget lefelé ívelő görbe vonallal. A pedagógus a táblánál megmutat egy mintát, esetleg a saját görbét. Akinek van kedve, a munka után bemutatja saját hangulatgörbét, elmeséli, miért úgy rajtolta. Lehet hasonlóságokat, különbségeket keresni mások napjával.

P6 HÉT

Hét nap egy hét
(népköltés)

Hétfőn hentereg.
Kedden kecmereg.
Szerdán szendereg.
Csütörtökön csak csücsül.
Pénteken párnára dűl.
Szombaton szundít szorgosan.
Vasárnap horkol hangosan.

P7 A HÉT NAPJAI

A tanulók körben ülnek, mindenki kap a hét napjai közül egy nevet. Egy tanuló a kör közepén áll. Kimondja a hét egyik napjának a nevét, mire azoknak helyet kell cserélni egy mással. Közben a kör közepén álló is megpróbál leülni valaki helyére. Aki állva marad, az mondja a következő napot. Ha valaki a hét szót mondja ki, akkor mindenkinek helyet kell cserélni.

P8 HÓNAP

Hónapsoroló

Január elől jár,
a nyomán február.
Március szántó-vető.
Április neveltető.
Május szépen zöldellő.
Június nevelő.
Július érlelő.
Augusztus csépelő.
Szeptember gyümölcshozó.
Október borozó.
November télelő.
December pihenő.

Beszélgethetnek arról, ki melyik hónapot szereti a legjobban, és melyik hónapban milyen ünnepeink vannak.

P9 AZ IDŐ VÉN FÁJA

A tanulók saját időfát rajzolnak, aminek egy törzse (év), négy nagy ága (évszakok) van, ezeket színezzék ki az évszakoknak megfelelő színekkel, rajzoljanak rá az évszakoknak megfelelően virágot, levelet, termést, vagy éppen hagyják levél nélkül. A rajzolást lehetne még úgy pontosítani, hogy minden nagy ágon négy kisebb ág (hónapok), és minden kis ágon négy levél (hét) van, ez nagyon nehéz feladat lenne, és nem elvárható, hogy a rajz pontosan megfeleljen ezeknek a számoknak, de akinek van kedve, vállalkozhat rá. Ha nehéznek tűnik a feladat, lehet csoportban is dolgozni.

P10 ÁLLJON BE!

A tanulók körben állnak, a tanító meghatározásokat mond, akire ez jellemző, az álljon be a körbe, jól nézzék meg, majd álljon vissza a helyére.

Álljon be a körbe,

- aki nyáron született;
- aki a telet szereti a legjobban;
- aki az év második felében született;
- akinek ugyanabban az évszakban van a születésnapja, mint a névnapja;
- akinek az év során korábban van a születésnapja, min a névnapja;
- akinek van fiatalabb testvére;
- akinek van idősebb testvére;
- aki szeret kora reggel felkelni;
- akinek ezen a héten van a születésnapja (köszöntésük);
- aki (az az évszám, amikor többségében az osztály tanulói születtek) -ben született.

A kérdések az osztálynak megfelelően változtathatóak.